

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

دانشگاه علوم پزشکی نیشابور یکی از دانشگاه های دولتی ایران و تحت پوشش وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در شهر نیشابور است. تعداد دانشجویان دانشکده بهداشت و پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی نیشابور ۲۱۵ نفر و تعداد دانشجویان مهندسی بهداشت حرفه ای و ایمنی کار ۴۳ نفر است.

دانشکده بهداشت و پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی نیشابور

آدرس دانشکده:

نیشابور-شهرک فرهنگیان-بین جانبازان ۱۹ و
۱۷-مقابل ورزشگاه انقلاب- دانشکده بهداشت
شماره تماس: ۰۵۱-۴۲۶۳۲۷۰-۵

کارشناس آموزش گروه بهداشت حرفه ای:

سرکار خانم مجیدی

۰۵۱-۴۲۶۳۲۴۷۵

کارشناس انجمن علمی گروه بهداشت حرفه ای:

جناب آقای درودی

۰۵۱-۴۲۶۳۲۴۷۶

تاریخچه رشته مهندسی بهداشت حرفه ای و ایمنی کار

رشته مهندسی بهداشت حرفه ای برای اولین بار در ایران در سال ۱۳۵۱ با نام «بهداشت صنعتی» در مقطع کارشناسی در انستیتو عالی علوم بیمارستانی که یک مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی بود تأسیس شد. شالوده دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی قبل از انقلاب اسلامی و در این انستیتو پی ریزی شد.

تعریف بهداشت حرفه ای

Occupational Health

علم پیش بینی، شناسایی، ارزشیابی و کنترل عوامل زیان آور محیط کار به منظور حفظ سلامت جسمی و روانی و رفاه کارکنان و در نهایت ایمن نگه داشتن جامعه.

بهداشت حرفه ای هم چنین به عنوان فن و تکنیک زیر تعریف شده است:

❖ شناسایی عوامل خطرناک (شیمیایی، فیزیکی، ارگونومیک و بیولوژیکی) در محیط کار که این عوامل می توانند باعث ایجاد بیماری یا ناراحتی شوند.

❖ ارزیابی میزان ریسک ناشی از مواجهه با این عوامل زیان آور

❖ کنترل ریسک های ناشی از این عوامل برای پیشگیری از آسیب های کوتاه مدت و بلند مدت.

هدف کلی مهندسی بهداشت حرفه‌ای و ایمنی کار

- ✓ نگهداری و بهبود حداکثر سلامت جسمی، روانی و اجتماعی کارکنان مشاغل مختلف از طریق پیشگیری از خطرات تهدید کننده سلامت کارگران، مطالعه شرایط نامناسب محیط کار و اثرات سوء آن بر تندرستی آنان می‌باشد.
- ✓ کارشناسان بهداشت حرفه‌ای با شناختی که از محیط کار، فرآیندهای کاری، خطرات و عوامل زیان آور محیط کار، و نیز تأثیراتی که این عوامل بر سلامت شاغلین می‌گذارند، از طریق بررسی، ارزیابی، اندازه‌گیری و کنترل عوامل زیان آور محیط کار، درصد سالم‌سازی و بهسازی محیط کار برمی‌آیند. بنابراین از این طریق باعث کنترل بیماری‌ها، عوارض و آسیب‌های شغلی و در نهایت تامین سلامت شاغلین می‌گردند.

بازار کار رشته مهندسی بهداشت حرفه ای و ایمنی کار و آینده شغلی

مهندسين بهداشت حرفه ای و ایمنی کار می تواند در وزارتخانه های کار، تعاون و رفاه اجتماعی ، صنعت، معدن و تجارت ، جهاد کشاورزی ، نیرو ، بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی و صنایع دفاعی مشغول به کار شود.

سازمان ها ، شرکت ها و کارخانه های بزرگی مثل شرکت نفت ، ذوب آهن ، هواپیمایی کشوری ، ایران خودرو ، پلی اکریل دارای واحد بهداشت حرفه ای بسیار قوی هستند که در هر یک از این واحدها چند مهندس بهداشت حرفه ای فعالیت می کنند. در حال حاضر بیش از ۵۰ درصد از دانش آموختگان مهندسی بهداشت حرفه ای نیز به طور تمام وقت یا پاره وقت در کارخانجات و سازمان های مختلف به عنوان مسئول بهداشت حرفه ای و ایمنی کار ؛ مشغول به کار هستند.

علاقه مندان به حوزه آموزش و تدریس هم می توانند با داشتن مدارک تحصیلی عالی در مهندسی بهداشت حرفه ای و ایمنی کار جذب دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی شوند.

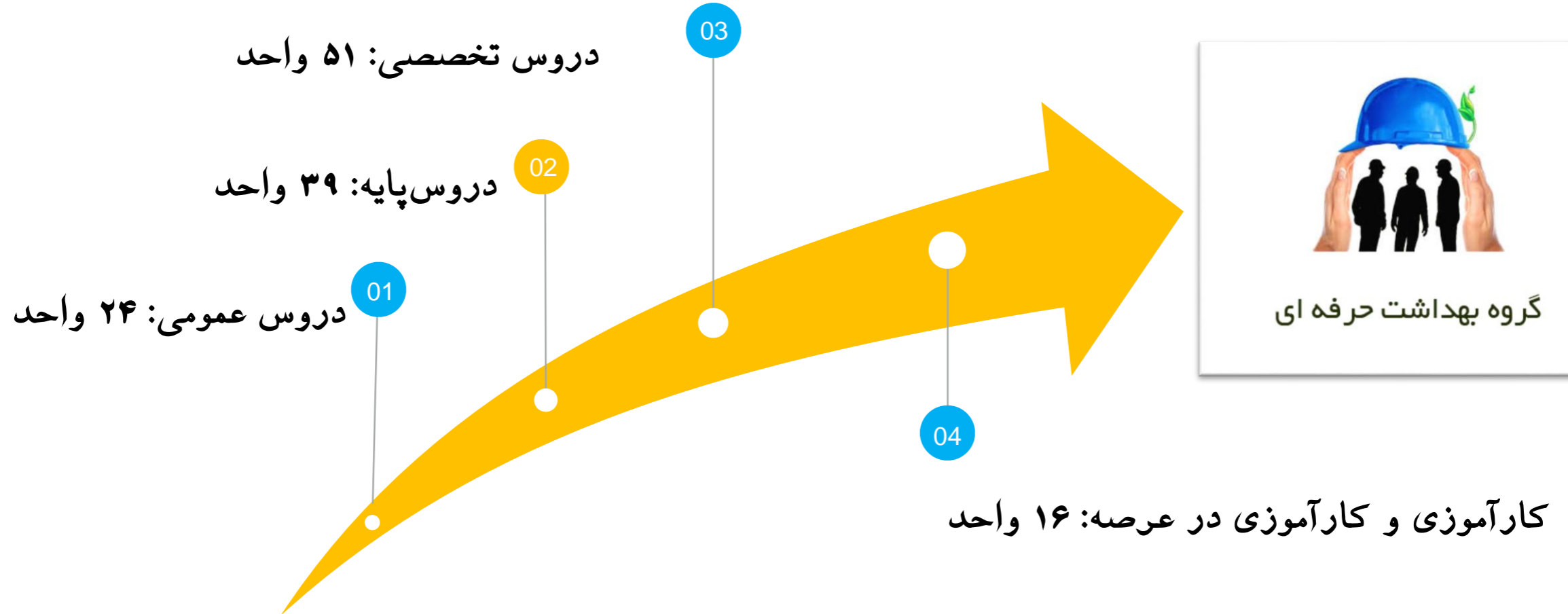
از آنجایی که اهمیت این شغل، به تازگی در سال های اخیر برای کارخانجات و صنایع مختلف و ... ، مشخص شده است و آنها برای کاهش هزینه های خود به دنبال پیاده سازی شعار پیشگیری به جای درمان هستند، بازارکار مناسبی برای این شغل در کشور وجود داشته و آینده شغلی خوبی نیز پیش روی آن می باشد.

حقوق و درآمد مهندسين بهداشت حرفه ای و ایمنی کار

مهندسان بهداشت حرفه ای و ایمنی کار که در بخش دولتی استخدام می شوند، مطابق با قانون مدیریت خدمات کشوری حقوق دریافت می کنند. آنهایی هم که در بخش خصوصی فعالیت می کنند، بنا بر میزان تخصص، تجربه و نوع توافق صورت گرفته با کارفرمای خود، درآمدهای متفاوتی دارند.

در دوره کارشناسی مجموعاً ۱۳۰ واحد ارائه می شود که تقسیم بندی آنها به قرار زیر است:

معرفی اعضاء هیئت علمی گروه مهندسی
بهداشت حرفه ای و ایمنی کار دانشگاه علوم
پزشکی نیشابور

خانم دکتر سمیه رحیمی مقدم

سرکار خانم سمیه رحیمی مقدم عضو هیئت علمی دانشکده بهداشت و پیراپزشکی نیشابور و مدیر گروه رشته بهداشت حرفه ای و ایمنی کار می باشند.

- ✓ ایشان مقطع کارشناسی خود را در دانشگاه علوم پزشکی سمنان
- ✓ مقطع کارشناسی ارشد در دانشگاه علوم پزشکی کرمان
- ✓ و مقطع دکتری خود را در دانشگاه علوم پزشکی مازندران گذرانده اند.

افتخارات

- ✓ مدیر گروه رشته بهداشت حرفه ای از سال ۹۳ تا ۹۹
- ✓ بازرس مرکز بهداشت و مسئول واحد پژوهش در آموزش مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی به مدت یک سال
- ✓ مدیر داخلی مجله دانشکده علوم پزشکی نیشابور به مدت دو سال
- ✓ کسب رتبه اول در مقاطع کارشناسی و کارشناسی ارشد
- ✓ چاپ بیش از ۲۵ مقاله داخلی و بین المللی

جناب آقای دکتر مهدی جلالی

جناب آقای مهدی جلالی عضو هیئت علمی دانشکده بهداشت و پیراپزشکی علوم پزشکی نیشابور می باشند.

- ✓ ایشان مقطع کارشناسی خود را در دانشگاه علوم پزشکی تهران
- ✓ مقطع کارشناسی ارشد را در دانشگاه علوم پزشکی همدان گذارنده اند.
- ✓ و در حال حاضر مشغول به تحصیل در مقطع دکتری بهداشت حرفه ای در دانشگاه علوم پزشکی اصفهان هستند.

سوابق، فعالیت ها و افتخارات

- ✓ تألیف دو کتاب تخصصی تحت عنوان (روشهای آماده سازی نمونه ها در تجزیه ترکیبات شیمیایی) و (ارزیابی ریسک، متد ها، کاربرد ها و ابزارها)
- ✓ پژوهشگر برتر دانشگاه علوم پزشکی بیرجند در سال ۱۳۹۵
- ✓ مشاور برتر ایمنی و بهداشت حرفه ای در منطقه هفت عملیات انتقال گاز ایران در سال ۱۳۹۲
- ✓ عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی بیرجند به مدت ۴ سال
- ✓ مدیر دفتر ارتباط با صنعت دانشگاه علوم پزشکی نیشابور
- ✓ چاپ ۳۵ مقاله داخلی و بین المللی

جناب آقای مهندس مهرزاد ابراهیم زاده

جناب آقای مهرزاد ابراهیم زاده عضو هیئت علمی دانشکده بهداشت و پیراپزشکی نیشابور می باشند. ایشان مقطع کارشناسی و کارشناسی ارشد خود را در دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد گذرانده اند.

افتخارات:

- رئیس مرکز رشد فناوری سلامت دانشکده علوم پزشکی نیشابور
- تنها سخنران جمهوری اسلامی ایران در بیستمین کنگره جهانی ایمنی و بهداشت شغلی
- عضو پنل بیماری های ریوی ناشی از کار در بیستمین کنگره جهانی ایمنی و بهداشت شغلی
- انتخاب بعنوان پژوهشگر جوان سال ۲۰۱۸-۲۰۱۷ از طرف بنیاد MEDICHEM
- دارنده دو مورد اعطای فول اسکالرشیب جهت حضور در کنگره های بین المللی
- چاپ بیش از ۴۰ عنوان مقاله در مجلات علمی داخلی و بین المللی
- اعطای بورسیه سمپوزیوم بین المللی اپیدمیولوژی

جناب آقای دکتر سجاد فرهادی

جناب آقای سجاد فرهادی عضو هیئت علمی دانشکده بهداشت و پیراپزشکی علوم پزشکی نیشابور می باشند.
✓ ایشان مقاطع کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری خود را در دانشگاه علوم پزشکی **همدان** گذرانده اند.

سوابق، فعالیت ها و افتخارات

- چاپ بیش از ۳۰ عنوان مقاله در مجلات علمی داخلی و بین المللی
- کارشناس HSE شرکت انتقال گاز ایران به مدت ۳ سال
- مدیر HSE شرکت سپهر صنعت آرتا (شرکت تولید کنسانتره آهن) به مدت ۴ سال
- مسلط به زبان انگلیسی و برگزارکننده کارگاه های آموزشی HSE، ارزیابی ریسک، مدیریت شرایط اضطراری و ..
- کارشناس برتر صنایع

معرفی آزمایشگاه های گروه مهندسی بهداشت
حرفه ای و ایمنی کار علوم پزشکی نیشابور

امکانات آزمایشگاهی گروه مهندسی بهداشت حرفه ای و ایمنی کار علوم پزشکی نیشابور

این گروه شامل آزمایشگاه های تخصصی متعدد می باشد که در هر کدام از آزمایشات مربوط به دروس تخصصی قابل انجام است. از جمله این آزمایشگاه ها عبارتند از:

آزمایشگاه عوامل شیمیایی

این آزمایشگاه مجهز به تجهیزات متعدد نمونه برداری و تجزیه آلاینده ها می باشد (تجهیزات شامل : ست نمونه برداری از گاز ها و بخارات ، ست نمونه برداری از گرد و غبار و ذرات، انواع پمپ های نمونه برداری فردی و محیطی، دستگاه شمارنده آنالین ذرات ، ایمپکتور چند مرحله ای ، انواع لوله های جاذب آلاینده های محیط کار ، گاز متر های خشک ، تر و بطری ماریوتی و....

آزمایشگاه عوامل فیزیکی

این آزمایشگاه مجهز به تجهیزات مختلف اندازه گیری عوامل زیان آور فیزیکی شامل صدا، روشنایی، تنش های گرمایی، پرتو های یونیزان و غیر یونیزان می باشد (تجهیزاتی مانند: دستگاه صدا سنج پیشرفته، صداسنج ساده، دوزیمتر صدا، کالیبراتور صدا، لوکس متر، لومینانس متر، دستگاه سنجش پرتو UV، دستگاه سنجش پرتو IR، انواع دستگاه های سنجش امواج لکترومغناطیسی، دستگاه سنجش شاخص WBGT، دماسنج گویسان، دماسنج سنجش دمای تر، دماسنج سنجش دمای خشک و ...

امکانات آزمایشگاهی گروه مهندسی بهداشت حرفه ای و ایمنی کار علوم پزشکی نیشابور

آزمایشگاه ارگونومی و مهندسی فاکتورهای انسانی

این آزمایشگاه شامل تجهیزاتی مانند (اتاقک آنتروپومتری، دینامومتر دست؛ عضلات پشت؛ بازو؛ ران و ...، انواع کولیس، تست پله کوئین، گونیامتر، نیروسنج دیجیتال و غیره می باشد) که در آن انواع آزمایشات دروس ارگونومی قابل انجام می باشد

آزمایشگاه ایمنی

انواع تجهیزات حفاظت فردی در این آزمایشگاه قابل مشاهده بوده و دانشجویان می توانند نحوه کار با این تجهیزات را در این آزمایشگاه فراگیرند.

آرایش ترمی مقطع کارشناسی مهندسی بهداشت
حرفه ای و ایمنی کار علوم پزشکی نیشابور

برنامه واحدهای درسی ترم ۶

شماره	نام درس	واحد	نظری	عملی	پیش نیاز
۱۷۵۳	بهداشت پرتوها	۳	۲	۱	۱۷۰۳، ۱۷۱۰
۱۷۲۰	ایدیولوژی و بیماری‌های شغلی	۲	۲		۱۷۰۱، ۱۷۰۲
۱۷۱۹	مدیریت صنعتی	۲	۲		-----
۱۷۳۰	اصول سم شناسی و پایش بیولوژیک	۲	۲		۱۷۱۳، ۱۷۲۵
۱۷۴۱	کمک‌های اولیه	۲	۱	۱	۱۷۰۱، ۱۷۰۲
۱۷۴۲	زبان تخصصی	۲	۲		۱۷۱۷
۱۷۴۳	تجزیه و ارزشیابی نمونه‌های هوا	۳	۲	۱	۱۷۳۱
۱۷۴۵	تاریخ و فرهنگ تمدن اسلام و ایران	۲	۲		-----
۱۷۴۶	تربیت بدنی ۲	۱		۱	۱۷۲۷
۱۷۵۸	اصول و مبانی مدیریت خطر در حوادث و بلایا	۲	۲		-----
	جمع واحدها	۲۱			

برنامه واحدهای درسی ترم ۷

شماره	نام درس	واحد	نظری	عملی	پیش نیاز
۱۷۴۷	سم شناسی شغلی	۲	۱،۵	۰،۵	۱۷۳۰، ۱۷۰۱، ۱۷۰۲
۱۷۴۸	ارزنجایی و مدیریت ریسک	۲	۱،۵	۰،۵	۱۷۲۴، ۱۷۲۹، ۱۷۳۸، ۱۷۵۲
۱۷۴۹	مبانی کنترل آلاینده‌های هوا	۲	۲		۱۷۱۸
۱۷۲۲	تاریخ تحلیلی صدر اسلام	۲	۲		-----
۱۷۵۱	تفسیر موضوعی قرآن	۲	۲		-----
۱۷۵۲	حوادث ناشی از کار	۲	۱،۵	۰،۵	۱۷۰۶
۱۷۳۶	ارتعاش در محیط کار	۱	۰،۷۵	۰،۲۵	۱۷۱۰
۱۷۳۴	برنامه نویسی کامپیوتر	۲	۱	۱	-----
۱۷۵۴	سیستم مدیریت ایمنی	۲	۱،۵	۰،۵	-----
۱۷۵۵	آموزش بهداشت	۱	۱		-----
	جمع واحدها	۱۸			

فلوچارت دروس مقطع کارشناسی

مهندسی بهداشت حرفه ای و ایمنی کار دانشگاه علوم پزشکی نیشابور

برنامه واحدهای درسی ترم ۳

شماره	نام درس	واحد	نظری	عملی	پیش نیاز
۱۷۱۸	دینامیک گازها و آیروسول‌ها	۲	۲		-----
۱۷۴۴	روشنایی در محیط کار	۲	۱	۱	۱۷۱۰
۱۷۳۹	ارگونومی شغلی ۲	۲	۱،۵	۰،۵	۱۷۱۵
۱۷۲۱	صدا در محیط کار	۲	۱،۵	۰،۵	۱۷۱۰
۱۷۱۶	مکانیک جامدات	۲	۲		-----
۱۷۲۳	انقلاب اسلامی ایران	۲	۲		-----
۱۷۲۴	ایمنی در عملیات عمرانی	۲	۱،۵	۰،۵	۱۷۰۶
۱۷۲۵	بیوشیمی و اصول تغذیه	۲	۲		-----
۱۷۲۶	تنش‌های گرمایی و سرمایی در محیط کار	۲	۱،۵	۰،۵	۱۷۱۰
۱۷۲۷	تربیت بدنی ۱	۱		۱	-----
	جمع واحدها	۱۹			

برنامه واحدهای درسی ترم ۵

شماره	نام درس	واحد	ساعت معادل	پیش نیاز
۱۷۶۰	کارآموزی*	۸	۴۰۸ ساعت	ترم ۱، ۲، ۳، ۴
	جمع واحدها	۸		

* این درس شامل بخش‌های زیر است:

- ۱- نحوه ارتباط با صنعت ۲۵/۵ ساعت
- ۲- آشنایی عملی با کارگاه‌های مشمول قانون کار و بازدیدهای گروهی ۱۰۲ ساعت
- ۳- آشنایی با نحوه ارائه خدمات بهداشت حرفه‌ای در بخش‌های دولتی ۱۰۲ ساعت
- ۴- کارگاه عمومی ۲۵/۵ ساعت
- ۵- روش تحقیق ۵۱ ساعت
- ۶- آشنایی با سامانه اطلاعات جغرافیایی (GIS) ۵۱ ساعت
- ۷- فنون بازرسی در بهداشت حرفه‌ای و ایمنی کار ۲۵/۵ ساعت
- ۸- آشنایی با قوانین، مقررات، حقوق و مکاتبات اداری در بهداشت حرفه‌ای ۲۵/۵ ساعت

برنامه واحدهای درسی ترم ۸

شماره	نام درس	واحد	ساعت معادل	پیش نیاز
۱۷۶۰	کارآموزی در عرصه*	۸	۴۰۸ ساعت	ترم ۱، ۲، ۳، ۴، ۵، ۶، ۷
	جمع واحدها	۸		

* این درس شامل بخش‌های زیر است:

- ۱- اخلاق حرفه‌ای ۵۱ ساعت
- ۲- کامپیوتر و کاربرد آن در بهداشت حرفه ای ۵۱ ساعت
- ۳- کارآموزی انفرادی در صنعت ۳۰۶ ساعت

برنامه واحدهای درسی ترم ۱

شماره	نام درس	واحد	نظری	عملی	پیش نیاز
۱۷۰۱	فیزیولوژی	۲	۲		-----
۱۷۰۲	کالبدشناسی	۱	۱		-----
۱۷۰۳	فیزیک اختصاصی ۱	۲	۲		-----
۱۷۰۴	ادبیات فارسی	۳	۳		-----
۱۷۰۵	شیمی عمومی (معدنی و آلی)	۲	۲		-----
۱۷۰۶	آشنایی با صنایع و شناخت فنون صنعتی	۲	۱	۱	-----
۱۷۰۷	اندیشه اسلامی ۱	۲	۲		-----
۱۷۰۸	ریاضیات عمومی ۱	۲	۲		-----
۱۷۰۹	کلیات محیط زیست	۲	۲		-----
۷۰۲۰	مهارت‌های زندگی	۱،۵	۱،۵		-----
	جمع واحدها	۱۹،۵			

برنامه واحدهای درسی ترم ۲

شماره	نام درس	واحد	نظری	عملی	پیش نیاز
۱۷۱۰	فیزیک اختصاصی ۲	۲	۲		-----
۱۷۱۱	ریاضیات عمومی ۲	۳	۳		۱۷۰۸
۱۷۱۲	روانشناسی صنعتی	۱	۱		-----
۱۷۱۳	شیمی تجزیه	۳	۲	۱	۱۷۰۵
۱۷۱۴	اندیشه اسلامی ۲	۲	۲		-----
۱۷۱۵	ارگونومی شغلی ۱	۳	۲	۱	۱۷۰۱، ۱۷۰۲
۱۷۲۸	مکانیک سیالات	۳	۳		۱۷۰۸
۱۷۱۷	زبان عمومی	۳	۳		-----
	جمع واحدها	۲۰			

برنامه واحدهای درسی ترم ۴

شماره	نام درس	واحد	نظری	عملی	پیش نیاز
۱۷۵۰	طراحی تهویه صنعتی	۳	۲	۱	۱۷۳۱، ۱۷۲۸
۱۷۲۹	ایمنی برق و ماشین آلات	۲	۱،۵	۰،۵	۱۷۰۶
۱۷۴۰	دانش خانواده و جمعیت	۲	۲		-----
۱۷۳۱	مبانی نمونه برداری از آلاینده‌های هوا	۳	۲	۱	۱۷۱۸
۱۷۳۸	ایمنی حریق و مواد شیمیایی	۳	۲	۱	۱۷۰۶
۱۷۳۲	آمار زیستی	۳	۲	۱	۱۷۱۱
۱۷۳۵	اخلاق اسلامی	۲	۲		-----
۱۷۳۳	نقشه کشی صنعتی	۲	۱	۱	-----
	جمع واحدها	۲۰			

با آرزوی موفقیت و شادکامی
برای تمامی دانشجویان عزیز و گرامی